

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1.

Ονομαστική	Γενική Ενικού	Γενική Πληθυντικού
ή αίτια	τῆς αἰτίας	τῶν αἰτιῶν
ή νύμφη	τῆς νύμφης	τῶν νυφῶν
ή τράπεζα	τῆς τραπέζης	τῶν τραπεζῶν
ή ἀνδρεία	τῆς ἀνδρείας	τῶν ἀνδρειῶν (εὐχρηστο στον ενικό)
ή μνᾶ	τῆς μνᾶς	τῶν μνῶν
ή γῆ	τῆς γῆς	(τῶν γεῶν)
ή μᾶζα	τῆς μάζης	τῶν μαζῶν
ή μέλισσα	τῆς μελίσης	τῶν μελισσῶν
ὁ παιδοτρίβης	τοῦ παιδοτρίβου	τῶν παιδοτριβῶν
ὁ Σπαρτιάτης	τοῦ Σπαρτιάτου	τῶν Σπαρτιατῶν
ὁ κοκλίας	τοῦ κοκλίου	τῶν κοκλιῶν
ή αἰσχύνη	τῆς αἰσχύνης	τῶν αἰσχυνῶν

2.

Ονομαστική	Κλητική Ενικού	Δοτική Πληθυντικού
ὁ στρατιώτης	ὦ στρατιῶτα	στρατιώταις
ὁ Ἀτρείδης	ὦ Ἀτρείδη	Ἀτρείδαις
ὁ βορέας / ὁ βορρᾶς	ὦ βαρέα - βορρᾶ	--- (δεν έχει)
ὁ σῖτος	ὦ σῖτε	σίτοις
ὁ πλοῦς	ὦ πλοῦ	πλοῖς
ὁ Ἑρμῆς	ὦ Ἑρμῆ	Ἑρμαῖς
το λίκνον	ὦ λίκνον	λίκνοις

ό στίβος	ώ στίβε	στίβοις
ό ἄθως	ώ ἄθως	---

3.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό
- στ. Λάθος
- ζ. Σωστό
- η. Λάθος
- θ. Λάθος
- ι. Λάθος

4.

- i. τοῖς αἰφνιδίοις θανάτοις
- ii. τοὺς γνωρίμους ἀνθρώπους
- iii. τῆς χαλκῆς ἀσπίδος
- iv. τῷ βαθεῖ ποταμῷ
- v. τῇ ἀκούσῃ θυγατρὶ
- vi. τὸν εὐφυῆ (καὶ εὐφυᾶ) ἄνδρα
- vii. τὴν ἐνδεῆ (καὶ ἐνδεᾶ) πατρίδα
- viii. τὸν σώφρονα ῥήτορα
- ix. τοῖς εὐδαίμοσι πατράσι
- x. αἱ κύρια δυνάμεις

5.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Λάθος
- στ. Σωστό
- ζ. Λάθος

6.

- i. οὐδεμιᾶς κύλικος
- ii. τινός ἀνδρός
- iii. οἷσισι ἄνθρωποις
- iv. ἤτινι δυνάμει
- v. τῆσδε τῆς γῆς
- vi. τοιοῦτων ἡδονῶν

7.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Λάθος
- στ. Λάθος
- ζ. Σωστό
- η. Σωστό
- θ. Λάθος
- ι. Σωστό
- ια. Σωστό

- ιβ. Λάθος
- ιγ. Λάθος
- ιδ. Λάθος
- ιε. Λάθος

8.

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική
<u>τολμῶμεν</u>	τολμῶμεν	τολμῶμεν	-----
χρῆται	<u>χρῆται</u>	χρῶτο	χρήσθω
κτᾶ	κτᾶ	<u>κτῶο</u>	κτῶ
<u>βοηθοῦμεν</u>	βοηθῶμεν	βοηθοῖμεν	-----
ἀξιοῖ	ἀξιοῖ	<u>ἀξιοῖν</u>	ἀξιούτω
ζηλοῖς	ζηλοῖς	ζηλοῖς / -οίς	<u>ζήλου</u>

9.

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική
ἐκρίθην	κριθῶ	κριθείην	-----
ἐκρίθης	κριθῆς	κριθείης	κρίθπι
ἐκρίθη	κριθῆ	κριθείη	κριθήτω
ἐκρίθημεν	κριθῶμεν	κριθείημεν / εἶμεν	-----
ἐκρίθητε	κριθῆτε	κριθείητε / - εἶτε	κρίθητε
ἐκρίθησαν	κριθῶσι	κριθείησαν / - εἶεν	κριθέντων
Απαρέμφατο	κριθῆναι	Μετοχή	κριθείς, κριθεῖσα, κριθέν

10.

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική
έβίων	βιῶ	βιῶν	-----
έβίως	βιῶς	βιῶης	-----
έβίω	βιῶ	βιῶη	-----
έβίωμεν	βιῶμεν	βιῶημεν / βιῶμεν	-----
έβίωτε	βιῶτε	βιῶητε / βιῶτε	-----
έβίωσαν	βιῶσι	βιῶησαν / βιῶεν	-----
Απαρέμφατο	βιώναι	Μετοχή	βιούς, βιοῦσα, βιόν

11.

- ✘ ἐντίθει
- ✘ ἐφίει
- ✘ προδίδου
- ✘ προδιδότω
- ✘ ἐφιέτω
- ✘ ἐφίετε
- ✘ ἀφίστη

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

1. ἄτακτον, ἰδίον: κατηγορούμενα στο ἠ φύσις.
 κοινόν τεταγμένον ταυτό: κατηγορούμενα στο υποκείμενο οἱ νόμοι.
 πονηρά: κατηγορούμενο στο υποκείμενο ἠ φύσις.

2.
 τῆς γνώμης: γενική κατηγορηματική της ιδιότητας.
 τῶν σοφῶν: γενική κατηγορηματική διαιρετική.
 ἡμερῶν: γενική κατηγορηματική ιδιότητας.
 τοῦ ἄρχοντος: γενική κατηγορηματική κτητική.
 τοῦ πατρός: γενική κατηγορηματική κτητική.
 τῆς Μουσίας: γενική κατηγορηματική διαιρετική.
 ρόδων / χρυσοῦ: γενική κατηγορηματική ύλης.
 ποταμῶν: γενική κατηγορηματική διαιρετική.

3.
 ὑπαίθριοι: επιρρηματικό κατηγορούμενο.
 ἄσμενος: επιρρηματικό κατηγορούμενο.
 μέγας: προληπτικό κατηγορούμενο.
 σκοταῖοι: επιρρηματικό κατηγορούμενο.
 μετέωροι: επιρρηματικό κατηγορούμενο.
 αὐταρκεστάτη: προληπτικό κατηγορούμενο.
 μείζων: προληπτικό κατηγορούμενο.
 Πελάγιοι: επιρρηματικό κατηγορούμενο.

4. ἀπάντων: κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «ὑμῶν».
- τήν αὐτήν: επιθετικός προσδιορισμός στο «γνώμην».
- ἥπερ καί περί τῶν ἐμῶν προγόνων: αναφορική πρόταση, επιθετικός προσδιορισμός στο «γνώμην».
- τῶν ἐμῶν: επιθετικός προσδιορισμός στο «προγόνων».
- πλείστων καί μεγίστων: επιθετικοί προσδιορισμοί στο «ἀγαθῶν».
- τῆς εἰς ὑμᾶς: επιθετικός προσδιορισμός στο «εὐνοίας».
- 5.
- ἄρχειν, ἄρχεσθαι: επεξήγηση στο «δύο».
- ὁ βασιλεύς: παράθεση στο «Ἀρχίδαμος».
- οἱ Πέρσαι: παράθεση στο «ἡμεῖς».
- ἡ τάξις τῶν νόμων, ἡ ψῆφος τῶν δικαστῶν, ἡ κρίσις: επεξηγήσεις στο «Τρία ἐστί τα μέγιστα».
- Καί τό πάντων δεινότατον: προεξαγγελτική παράθεση.
- 6.
- i. Γενική κτητική
 - ii. Γενική υποκειμενική
 - iii. Γενική υποκειμενική
 - iv. Γενική κτητική
 - v. Γενική αντικειμενική
 - vi. Γενική αντικειμενική
 - vii. Γενική υποκειμενική
 - viii. Γενική κτητική
 - ix. Γενική κτητική

7.

- ✘ Ἡσιόδου: γενική συγκριτική από το «παλαιότερος».
- ✘ στηλῶν, ναῶν: γενική αντικειμενική.
- ✘ Ἀναρχίας: γενική συγκριτική.
- ✘ τῶν πραγμάτων: γενική αφετηρίας από το «Πόρρω».
- ✘ τόλμης: γενική διαιρετική στο «εἰς τοῦτο».
- ✘ τῶν ἱππέων: γενική υποκειμενική στο «ἐπί τῇ νίκῃ».
- ✘ ἡμερῶν : γενική της ιδιότητας.

8.

- ✘ τῷ Κλεάρχῳ: δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου.
- ✘ ἀνθρώποις: δοτική αντικειμενική από το επίθετο «δύσοντας».
- ✘ τοῖς ἀνθρώποις: δοτική αντικειμενική από το επίθετο «ἔμφυτος».
- ✘ τοῖς λησταῖς : δοτική αντικειμενική από το επίρρημα «ὁμοίως».
- ✘ λίθοις, τοξεύμασι, ἄκοντίοις: επιρρηματικές δοτικές του οργάνου.
- ✘ Δειλίᾳ: επιρρηματική δοτική της αιτίας.
- ✘ ναυσίν: επιρρηματική δοτική του μέσου .
- ✘ Ὀλίγοις: δοτική προσωπική κτητική από το ρήμα «ὑπῆρχον».
- ✘ μοι : δοτική προσωπική πθική.
- ✘ ταῖς Ἀθήναις: δοτική προσωπική χαριστική.

9.

- ✘ πλήθος: αιτιατική που δηλώνει αναφορά.
- ✘ τόν αὐτόν τρόπον: αιτιατική που δηλώνει τρόπο.
- ✘ ταῦτά: αιτιατική της αιτίας στο «ἄχθομαι».
- ✘ τήν ψυχὴν: αιτιατική της αναφοράς στο «βελτίων».
- ✘ σταδίους: αιτιατική του τόπου στο «κατεσκάφη».
- ✘ πλείστον αιτιατική του ποσού.
- ✘ χρόνον: αιτιατική που δηλώνει χρόνο.

10.

- i. Εἰ + ευκτική → οριστική ιστορικού χρόνου.
Αόριστη επανάληψη στο παρελθόν.
- ii. Εἰ + ευκτική → δυνητική ευκτική.
Απλή σκέψη του λέγοντος.
- iii. Ἄν + υποτακτική → οριστική ενεστώτα.
Αόριστη επανάληψη σε παρόν / μέλλον.
- iv. Εἰ + οριστική → ευχετική ευκτική.
Πραγματικό.
- v. Ἐάν + υποτακτική → δυνητική ευκτική.
Προσδοκώμενο.
- vi. Ἦν + υποτακτική → προστακτική.
Προσδοκώμενο.
- vii. Εἰ + οριστική → προστακτική.
Πραγματικό.
- viii. Εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου → δυνητική οριστική.
Μη πραγματικό.
- ix. Εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου → οριστική ιστορικού χρόνου.
Μη πραγματικό.
- x. Εἰ + ευκτική → οριστική μέλλοντα.
Απλή σκέψη του λέγοντος.
- xi. Εἰ + ευκτική → δυνητική οριστική.
Αόριστη επανάληψη στο παρελθόν.
- xii. Ἐάν + υποτακτική → μέλλοντας διαρκείας.
Αόριστη επανάληψη σε παρόν / μέλλον.
- xiii. Ἐάν + υποτακτική → παρακείμενος με σημασία μέλλοντα.
Προσδοκώμενο.
- xiv. Εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου → παρατατικός απροσώπου.
Μη πραγματικό.
- xv. Εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου → δυνητική οριστική.
Μη πραγματικό.
- xvi. Εἰ + οριστική μέλλοντα → οριστική μέλλοντα.
Τυπικά πραγματικό / ουσιαστικά προσδοκώμενο.

- xvii. Εἰ + οριστική → οριστική (ἔστί).
Πραγματικό.
- xviii. Ἄν + υποτακτική → οριστική μέλλοντα.
Προσδοκώμενο.
- xix. Ἐάν + υποτακτική → γνωμικός αόριστος.
Αόριστη επανάληψη σε παρόν / μέλλον.
- xx. Εἰ + οριστική → οριστική.
Πραγματικό.

11.

- i. δεσπότη
- ii. ταῖς γυναῖξι
- iii. τοῦ ἀπόντος φίλου
- iv. χρημάτων
- v. τῶν ἐντολῶν
- vi. τῆς πόλεως
- vii. Εὐβοεῦσι
- viii. πλοίων
- ix. τούτοις
- x. ἀγαθῶν
- xi. Τοῖς νόμοις
- xii. τοῖς ἀγαθοῖς
- xiii. Πλείστων δεινῶν
- xiv. πάντων
- xv. ἐμοί
- xvi. τῷ Κλεάρχῳ
- xvii. τῆς πεδιάδος
- xviii. ἀρχῆς

xix. τῷ λοχαγῷ

xx. εὐδαιμονίας

12.

- i. Δευτερεύουσα ονοματική ειδική ως υποκείμενο στο «δῆλον ἦν».
- ii. Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική ως αντικείμενο στο «ἐφοβεῖτο».
- iii. Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική, ολικής άγνοιας, διμελής ως επεξήγηση στο «τοῦτ'».
- iv. Δευτερεύουσα ονοματική αιτιολογική υποθετικής αιτιολογίας ως υποκείμενο στο «δεινόν (ἐστί)».
- v. Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική ως υποκείμενο στο «ἐποίσαν».
- vi. Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική ως αντικείμενο στο «εἶρηκα».
- vii. Δευτερεύουσα ονοματική ειδική ως αντικείμενο στο «ἔλεγε».
- viii. Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική ως υποκείμενο στο «Δέος ἐστί».
- ix. Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική, ολικής άγνοιας ως αντικείμενο στο «ἦρετο».
- x. Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική μερικής άγνοιας ως υποκείμενο στο «φανερόν γενήσεται».
- xi. 1) Δευτερεύουσα ονοματική αιτιολογική υποθετικής αιτιολογίας ως υποκείμενο στο «θαυμαστόν ἐστί»
2) Δευτερεύουσα ονοματική ειδική ως αντικείμενο στο «συνιδεῖν».
- xii. Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική ως κατηγορούμενο στο «οὔτος».
- xiii. Δευτερεύουσα ονοματική ειδική ως επεξήγηση στο «τοῦτο».
- xiv. Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική ως υποκείμενο στο «δεινόν εἶναι».
- xv. Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική ολικής άγνοιας διμελής ως αντικείμενο στο «θαυμάζω».
- xvi. Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική μερικής άγνοιας (με εισαγωγικό το «ὅπως») ως αντικείμενο στο «φυλάττου» ή ενδοιαστική ως αντικείμενο επίσης (με εισαγωγικό το «ὅπως μή»).
- xvii. Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική ως επεξήγηση στο «τοῦτο».

- xviii. Δευτερεύουσα ονοματική ειδική ως αντικείμενο στο «ἔλεγον».
- xix. Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική ως αντικείμενο στο «ὄρατε» (με εισαγωγικό το «ὄπως μή») ή πλάγια ερώτηση ως αντικείμενο επίσης (με εισαγωγικό το «ὄπως»).
- xx. Δευτερεύουσα ονοματική αναφορική ως αντικείμενο «ὑπόμνε».

13.

- i. Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο «προσῆκει».
- ii. Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τελικού αιτίου στο «ἐπιτηδεύομεν».
- iii. Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική απαρεμφατική που εκφράζει το φυσικό επακόλουθο ως προς την κύρια.
- iv. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική οριστική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου (υστερόχρονο) στην κύρια.
- v. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική οριστική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου (προτερόχρονο) στην κύρια.
- vi. Δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης στην κύρια, με την οποία σχηματίζει λανθάνοντα υποθετικό λόγο του πραγματικού.
- vii. Δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορικοαιτιολογική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο «ἐμακάριζον».
- viii. Δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο «ἀνεπαύοντο».
- ix. Δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική πρόταση ως γενική της αιτίας στο «ὠργίσθην».
- x. Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στην κύρια.
- xi. Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στην κύρια.
- xii. Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στην κύρια.

- xiii. Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τελικού αιτίου στην κύρια.
- xiv. Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική απαρεμφατική ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει επιδιωκόμενο σκοπό ως προς την κύρια.
- xv. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονικοϋποθετική που σχηματίζει με την προσδιοριζόμενη κύρια πρόταση λανθάνοντα υποθετικό λόγο της απλής σκέψης.
- xvi. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική οριστική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου (προτερόχρονο) στην κύρια.
- xvii. Δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική ως γενική της αιτίας στο «διδόναι λόγον».
- xviii. Δευτερεύουσα επιρρηματική αναφορική ως δοτική του μέσου / οργάνου στην κύρια.
- xix. Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στην κύρια.
- xx. Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στην κύρια.

Επιμέλεια: Μαντουβάλου Ηλιόχαρη
Κολοκυθά Δήμητρα